

ศึกษาเทคโนโลยีการผลิตและการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุบาเจาะ

อนุรักษ์ บัวคลี่คลาย, อีรวงศ์ สลัดทุกข์ และอวยพร น่วมสำลี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การศึกษาเทคโนโลยีการผลิตและการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุบาเจาะ ดำเนินงานในปี 2541-2552 ในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ (พรุบาเจาะ) ตำบลโคกเคียน อำเภอโคกเคียน จ.นราธิวาส โดยรวบรวมข้อมูลผลผลิตปาล์มน้ำมันตั้งแต่อายุ 1-12 ปี พบว่า การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุใช้วิธีการขุดคูยกทรง และการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่พรุบาเจาะ ในช่วงอายุ 1-3 ปี ปาล์มน้ำมันยังไม่ให้ผลผลิต ปาล์มน้ำมันเริ่มให้ผลผลิตในปีที่ 4 มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 7.21 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 0.36 ตัน/ไร่ และให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในปีที่ 5-7 มีค่าผลผลิตรวมระหว่าง 27.40-70.85 ตัน/ปี เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.37-3.54 ตัน/ไร่ โดยผลผลิตเริ่มคงที่ในปีที่ 7-11 มีค่าผลผลิตรวมระหว่าง 70.00-75.70 ตัน/ปี เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.54-3.78 ตัน/ไร่ และผลผลิตเริ่มลดลงในปีที่ 12 มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 57.00 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 2.85 ตัน/ไร่ จากผลการศึกษาเทคโนโลยีการผลิตและการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุบาเจาะชี้ให้เห็นว่า การให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันที่ปลูกในดินอินทรีย์ สามารถให้ผลผลิตได้ในระยะสั้นกว่าปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่ทั่วไป

คำสำคัญ : ปาล์มน้ำมัน พรุบาเจาะ

หลักการและเหตุผล

ชุดดินนราธิวาส พบในพื้นที่ที่มีน้ำขังเป็นเวลานานหรือเกือบตลอดปี การระบายน้ำเลวมากเป็นดินที่ประกอบด้วยอินทรีย์วัตถุหนามากกว่า 100 เซนติเมตรขึ้นไป บางแห่งอาจมีชั้นดินอนินทรีย์สลับกับชั้นดินอินทรีย์ สีดินเป็นสีดำหรือสีน้ำตาลดำ ส่วนใต้ชั้นอินทรีย์เป็นดินอนินทรีย์ที่เกิดจากตะกอนทะเล มีสีเทาปนสีเขียว ชุดดินนี้มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.0-4.5 ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก (กองอนุรักษ์ดินและน้ำ, 2533) มีธาตุอาหารพืชที่เป็นประโยชน์น้อยมาก แม้แต่ไนโตรเจนเมื่อเพาะปลูกพืชจะได้รับธาตุอาหารจากการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุอย่างช้า ๆ แต่ขาดธาตุสำคัญอื่น ๆ เช่น โพแทสเซียม แมกนีเซียม สังกะสี และทองแดง ซึ่งอาจจำกัดการเจริญเติบโตและผลผลิตพืชได้ การใช้ประโยชน์ดินอินทรีย์เพื่อเกษตรกรรมนั้น ควรมีการจัดการน้ำอย่างเหมาะสมเป็นกิจกรรมแรกที่ต้องดำเนินการโดยระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้มีระดับน้ำตามความต้องการของพืชและควบคุมระดับน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนน้อยควรควบคุมและรักษาน้ำให้อยู่ในระดับ 50-75 เซนติเมตร จากผิวดินการปรับปรุงดินอินทรีย์ให้มี pH เหมาะสมกับความต้องการของพืชเป็นสิ่งจำเป็นการเผาหน้าดินในฤดูแล้งหรือเมื่อระดับน้ำใต้ดินต่ำลงเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยสะท้อนความเป็นกรด แต่ความหนาของดินจะลดลงทุกปี เป็นอันตรายต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินในระยะยาว วิธีที่ได้รับความนิยม ได้แก่ การใส่ปูนและการเผาหน้าดิน ทำให้อินทรีย์คาร์บอนสลายตัวอย่างรวดเร็วและปลดปล่อยธาตุอาหารแก่พืช อย่างไรก็ตาม ปูนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพืช พืชต่างชนิดกันตอบสนองต่ออัตราปุ๋ยต่างกัน และมีผลกระทบต่อหน้าดินและคุณภาพของผลผลิตพืชบางชนิดด้วย (เจริญ, 2541)

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ พื้นที่เพาะปลูกขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อรองรับความต้องการของใช้ในท้องตลาด ทั้งนี้เนื่องจากตลาดปาล์มน้ำมันขยายวงกว้างออกไปใน

อุตสาหกรรมหลายชนิด และราคาต้นทุนต่ำกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่น ๆ ปาล์มน้ำมันเหมาะสมที่จะปลูกในสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุก และสม่ำเสมอตลอดปี ความชื้นสูง แดดจ้า พื้นที่ภาคใต้ของประเทศซึ่งมีสภาพแวดล้อมเหมาะสมแก่การปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกเป็นการค้าควรสูงไม่เกิน 18 เมตร อายุไม่เกิน 25 ปี ปกติปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตตั้งแต่ปีที่ 3 หลังการปลูก ผลผลิตจะเพิ่มมากขึ้นและสูงสุดในปีที่ 9-10 จากนั้นผลผลิตจะคงที่หรือลดลงเล็กน้อยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและการดูแลรักษา แต่หลังจากอายุ 25 ปี ผลผลิตที่ได้จะไม่คุ้มทุน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ขึ้นอยู่กับอายุปาล์มน้ำมัน ดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงและการดูแลรักษา (ชัยรัตน์ และคณะ, 2544) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึงได้ศึกษาการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่พรุบาเจาะขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดการดินและการหาแนวทาง การเพิ่มผลผลิตของปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

1. อุปกรณ์

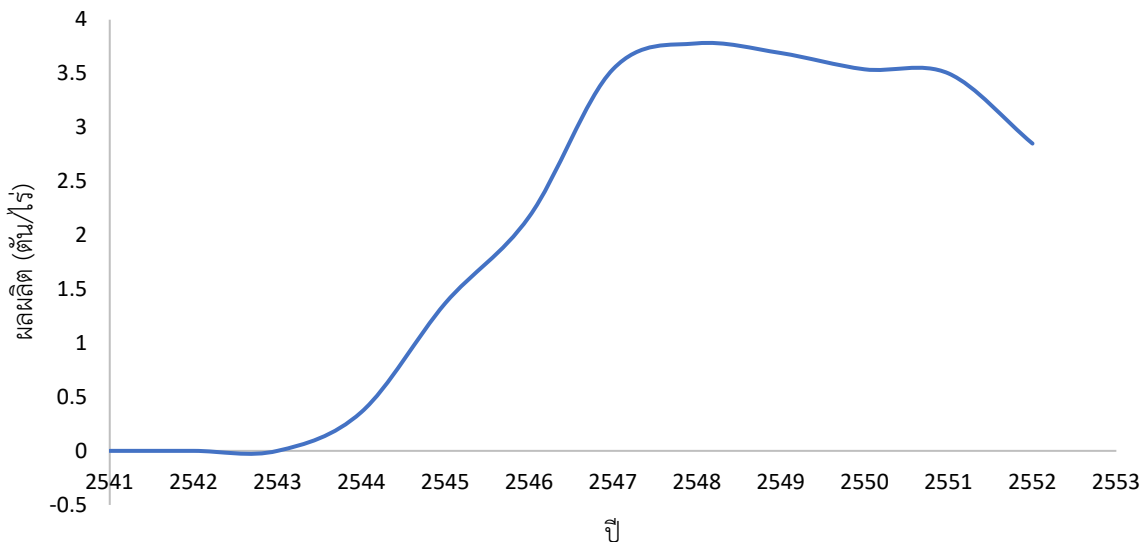
- 1.1 ปุ๋ยเคมี
- 1.2 สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
- 1.3 วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.4 อุปกรณ์เก็บตัวอย่างดิน
- 1.5 ต้นปาล์มน้ำมัน
- 1.6 เครื่องชั่งน้ำหนักผลผลิตปาล์มน้ำมัน

2. วิธีการ

- 2.1 สำรวจพื้นที่ถือครองและการใช้ประโยชน์จากที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่พรุบาเจาะในส่วนที่ทางศูนย์พิกุลทองฯ ได้ดำเนินการขยายผลการปลูกปาล์มน้ำมันเมื่อปี 2536 และเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์สมบัติทางเคมีของดิน
- 2.2 จัดประชุมเกษตรกรเพื่อวิเคราะห์ปัญหาการปลูกและการดูแลรักษาปาล์มน้ำมันในพื้นที่
- 2.3 กำหนดแนวทางและมาตรการในการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากที่ดินที่มีการปลูกปาล์มน้ำมันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร
- 2.4 ทำการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการ โดยศูนย์พิกุลทองฯ ร่วมกับทางสหกรณ์นิคมบาเจาะเป็นผู้ดำเนินการ
- 2.5 จัดการฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ เพื่อให้ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกปาล์มน้ำมัน การบำรุงและดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และด้านการตลาด รวมทั้งการศึกษาดูงานจากแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่ประสบผลสำเร็จ
- 2.6 สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรตามความเหมาะสม ได้แก่ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.7 ทำการติดตามประเมินผลจากการดำเนินงาน

ผลการศึกษาและวิจารณ์

จากข้อมูลผลผลิตของปาล์มน้ำมันตั้งแต่อายุ 1-12 ปี (2541-2552) พบว่า ปาล์มน้ำมันที่อายุ 1-3 ปี ยังไม่มีการให้ผลผลิต ปาล์มน้ำมันเริ่มให้ผลผลิตในปีที่ 4 มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 7.21 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 0.36 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 5 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 27.40 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 1.37 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 6 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 43.41 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 2.17 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 7 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 70.85 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ตัน/ไร่ จะเห็นได้ว่าปาล์มน้ำมันที่อายุ 5-7 ปี มีผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ส่วนปาล์มน้ำมันที่อายุ 8 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 75.70 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 9 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 73.80 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 10 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 70.80 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 11 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 70.00 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ตัน/ไร่ ปาล์มน้ำมันที่อายุ 12 ปี มีค่าผลผลิตรวมเท่ากับ 57.00 ตัน/ปี เฉลี่ยเท่ากับ 2.85 ตัน/ไร่ จะเห็นได้ว่าปาล์มน้ำมันที่อายุ 7-11 ปี ผลผลิตเริ่มคงที่ และในปาล์มน้ำมันที่อายุ 12 ปี ผลผลิตเริ่มลดลง (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แสดงข้อมูลผลผลิตในปีพ.ศ. 2541-2552

สรุป

จากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุบาเจาะ พบว่า เริ่มให้ผลผลิตในช่วงอายุปีที่ 4 ซึ่งผลผลิตที่ได้ค่อนข้างต่ำ ผลผลิตจะเพิ่มสูงขึ้นในช่วงอายุปีที่ 7 ซึ่งจะให้ผลผลิตสูงในช่วงระยะเวลานี้ ในช่วงอายุปีที่ 7-11 หลังจากนั้นผลผลิตปาล์มน้ำมันจะลดลงในช่วงอายุปีที่ 12 และจะให้ผลผลิตค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่พรุบาเจาะสามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ แต่เกษตรกรควรมีการศึกษาสภาพพื้นที่ และมีการจัดการดินที่ดี เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

เอกสารอ้างอิง

- กองอนุรักษ์ดินและน้ำ. 2533. แผนแม่บทงานวิจัยกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 154 หน้า.
- เจริญ เจริญจำรัสชีพ. 2541. การจัดการดินเชิงอินทรีย์เพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่พรุ กรมพัฒนาที่ดิน. 120 หน้า.
- ชัยรัตน์ นิลนนท์, อีระพงศ์ จันทนิยม, ประกิจ ทองคำ และธีระ เอกสมทรงเมษฐ์. 2544. คู่มือสวนปาล์ม น้ำมันคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.